

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
14.2.2014
Taltionumero
482
Diaarinumero
2669/3/12

1 (6)

Asia Vaikeavammaiselle henkilölle järjestettävää kuljetuspalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Hämeenlinnan hallinto-oikeus 24.8.2012 nro 12/0492/3

Asian aikaisempi käsittely

SoTe kuntayhtymä Saarikan yhtymähallituksen yksilöasiain jaoston alainen viranhaltija on 3.2.2012 tekemällään päätöksellä myöntänyt A:lle vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa ajalle 3.2.2012–31.12.2014 A:n asuinkunnan Saarijärven, asuinkunnan naapurikuntien ja Saarikan muiden kuntien alueella (Karstula, Kyyjärvi, Kivijärvi, Kannonkoski).

A on vaatinut, että viranhaltijan päätöstä muutetaan ja hänelle myönnetään vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu hänen yksilöllisten toiveidensa ja tarpeidensa mukaisesti siten, ettei matkustusaluetta rajata vain Saarikka-kuntiin, vaan hänelle annetaan mahdollisuus matkustaa Jyväskylään ja Keuruulle. Näihin kohteisiin tehtävien matkojen lukumäärä voidaan rajata lukumäärältään huomattavasti pienemmäksi kuin nyt myönnettyjen matkojen määrä.

Yksilöasiain jaosto on päätöksellään 27.3.2012 (§ 21) pysyttänyt viranhaltijan päätöksen. Päätöksessä on muun muassa todettu, että vammaispalvelulain mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut. Jos kuljetuspalvelujen käyttöoikeutta SoTe kuntayhtymässä laajennettaisiin, menetettäisiin matkojen kustannuksia koskeva kohtuullisuuden periaate. SoTe kuntayhtymässä vaikeavammaisten kuljetuspalveluissa sovelletaan jo nyt maantieteellisesti

laajaa käyttöaluetta. Matkustusalueita ei ole rajattu vain Saarikka-kuntiin, vaan kuljetuspalvelua on oikeus käyttää asiakkaan asuinkunnassa ja Saarikan kaikissa muissa kunnissa sekä asiakkaan asuinkunnan naapurikunnissa. Jyväskylä ja Keuruu, joihin A hakee kuljetuspalvelua, eivät ole Saarijärven naapurikuntia.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt A:n valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat säännökset

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammapalvelulaki) 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammapalveluasetus) 4 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluihin niihin liittyvine saattajapalveluineen kuuluu vaikeavammaisen henkilön työssä käymisen, opiskelun, asioimisen, yhteiskunnallisen osallistumisen, virkistykseen tai muun sellaisen syyn vuoksi tarpeelliset, jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset. Pykälän 2 momentin mukaan jokapäiväiseen elämään kuuluvia kuljetuksia ovat vaikeavammaisen henkilön asuinkunnan alueella tapahtuvat tai lähikuntiin ulottuvat kuljetukset.

Mainitun asetuksen 5 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Asiassa esitetty selvitys

A vaatii, että hänelle myönnettyä vammapalvelulain mukaista kuljetuspalvelua koskevaa päätöstä muutetaan vastaamaan paremmin hänen yksilöllisiä tarpeitaan ja toiveitaan. A ei tarvitse joka kuukausi 18 yhden-suuntaista matkaa asuinkunnan tai lähikunnan alueella, vaan

vähäisen vuosittaisen määrän matkoja kotikunnan rajakuntien ulkopuolille paikkakunnille Jyväskylään ja Keuruulle. Tämä mahdollistaisi sen, että A voisi käydä tapaamassa tyttäriään.

Yksilöasiain jaosto on antamassaan lausunnossa muun muassa todennut, ettei SoTe kuntayhtymän viidessä kunnassa sovellettavia vaikeavammaisten kuljetuspalvelua koskevia alueita voida laajentaa yksilöllisesti asiakkaiden sukulaisten asuinkuntien mukaan. SoTe kuntayhtymän alueella asuvien vaikeavammaisten etäisyydet sukulaisiin ja ystäviin saattavat vaihdella huomattavasti. Jos yhdelle asiakkaalle tehdään myönnitys käydä sukulaisten luona yli asiakkaille yhteisesti määriteltujen rajojen, samat oikeudet pitäisi myöntää myös kaikille muille niin haluaville. Olisi mahdotonta määritellä, minkä pituiset matkat ja montako määrältään olisivat tasapuolisia toisiin asiakkaisiin nähden. Vammaispalvelulain perusteella korvattavat matkat voisivat silloin tulla kohtuuttoman pitkiksi ja kustannuksiltaan kohtuuttoman kalliiksi. A:n pyytämiä matkoja ei voida pitää kohtuullisen pituisina korvattavaksi vammaispalvelulain perusteella.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

A on vammaispalveluasetuksen 5 §:ssä tarkoitettu vaikeavammainen henkilö, jolle kunta on velvollinen järjestämään kohtuulliset kuljetuspalvelut. Hänelle on myönnetty 18 yhdensuuntaista taksimatkaa kuukaudessa asuinkuntansa Saarijärven, asuinkunnan naapurikuntien ja Saarikan muiden kuntien alueella.

Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen järjestämisvelvollisuus koskee jokapäiväiseen elämään kuuluvia kuljetuksia, joilla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön asuinkunnan alueella tai lähikuntiin ulottuvia kuljetuksia. Toiminnalliselta kannalta lähikuntina voidaan pitää paitsi maantieteellisesti henkilön kotikuntaan rajoittuvia kuntia myös sellaisia muita kuntia, joihin hakijalla on olennaisia yhteyksiä ja joiden etäisyys kotikunnan alueelta ei ole kohtuuttoman pitkä. Kuljetuspalveluja ei voi käyttää muualla kuin asuinpaikkakunnalla tai vammaispalveluasetuksen tarkoittamassa lähikunnassa. Muualla järjestettävät kuljetuspalvelut eivät kuulu vaikeavammaisen henkilön subjektiivisen oikeuden piiriin.

Lähikuntia määriteltäessä on kiinnitettävä huomiota matkan pituuteen sekä vammaisen henkilön esittämään yksilölliseen kuljetustarpeeseen. Jyväskylä ja Keuruu eivät ole maantieteellisesti Saarijärven rajakuntia.

Saarijärveltä Keuruulle on matkaa noin 70 km ja Jyväskylään noin 65 km. Ottaen huomioon Keuruun ja Jyväskylän sijainti ja etäisyys A:n asuinkunnasta, ei niitä voida pitää Saarijärven kunnan vammaispalveluasetuksessa tarkoitettuina toiminnallisina lähikuntina. Sote kuntayhtymä Saarikan on katsottava järjestäneen A:lle hänen vammastaan johtuvaan avuntarpeeseen nähden kohtuulliset kuljetuspalvelut. Yksilöasiain jaoston päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja hänen pyyntöönsä kuljetuspalvelumatkoista Jyväskylään ja Keuruulle suostutaan.

A:lle myönnettyä kuljetuspalvelupäätöstä tehtäessä ei ole otettu huomioon hänen yksilöllisiä tarpeitaan. A:lla ei ole tarvetta liikkua oman asuinkuntansa alueella eikä myöskään muiden Saarikka-kuntien alueella. A haluaisi sen sijaan saada kuljetustukea Jyväskylään ja Keuruulle suuntautuviin matkoihin. Peruspalveluliikelaitys Saarikan tekemä päätös on näennäisesti tasa-arvoinen, mutta se ei tosiasiallisesti turvaa hakijan yksilöllistä avuntarvetta.

SoTe kuntayhtymä / Perusturvaliikelaitys Saarikka on antanut selityksen. Jos toiminnallisiksi lähikunniksi hyväksyttäisiin asiakkaiden sukulaisten tai ystävien asuinkunnat, päädyttäisiin kohtuuttoman pitkiin ja kustannuksiltaan kohtuuttoman kalliisiin matkoihin. Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun käytäntöjä ei voida Sote kuntayhtymässä muuttaa asiakkaiden yksilöllisten toiveiden mukaisesti. Kuntayhtymässä käytetään taksikortteja (x-card), joihin käytettävissä olevat matkat ladataan ja joiden lukulaitteet kuntayhtymän alueella toimivilla takseilla on.

A:lle on myönnetty vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu samalla periaatteella kuin muillekin Sote kuntayhtymän alueella asuville asiakkaille. Hänen on mahdollista käyttää kuljetuspalvelua Saarijärven naapurikunnan kauimmaiselle rajalle saakka, jolloin Perusturvaliikelaitys Saarikka maksaa suurimman osan kuljetuskustannuksista A:n matkustaessa Jyväskylään tai Keuruulle.

A on antanut vastaselityksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus hylkää valituksen. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Irma Telivuo

Anne E. Niemi

Alice Guimaraes-Purokoski

Tuomas Lehtonen (t)

Outi Suviranta

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Henna Rintala

Jakelu

Päätös

Jäljennös

A, maksutta

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

SoTe kuntayhtymä Saarikka/yhtymähallituksen yksilöasiain jaosto